

Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod y **Panel Llofnodwyr Cyfamod y Lluoedd Arfog**

Cyfarfod Aml-Leoliad - Ystafell Gloucester, Neuadd y Ddinas / MS Teams

Dydd Llun, 17 Ebrill 2023 am 2.00 pm

Yn Bresennol: Y Cyngorydd W G Lewis (Cadeirydd) oedd yn llywyddu

Sefydliadau Cynrychioliadol

Alyx Baharie	CGGA
Moawia Bin-Sufyan	Care after Combat
Ruth Birch	Fighting with Pride
Pat Dunmore	Cyngor ar Bopeth
Asgell-gomander Phil Flower	Cadetaid y Lleng Brydeinig Frenhinol/yr RAF
Asgell-gomander Steve Fry	Dirprwy Lefftenant/Milwr yr Gefn yr RAF
Swyddog Gwarantedig Dosbarth 1 Rob Govier	HMS Cambria
Debbie Hamer	Cyfoeth Naturiol Cymru
Jonathan Hinkin	Prifysgol Abertawe
Y Cyng. Elliott King	Cyngor Abertawe
Sarah Mallaghan	Adran Gwaith a Phensiynau
Julian North	Help for Heroes
Emma Reeves	Swyddog Cyswllt Ysgolion Rhanbarthol
Paul Smith	Veterans RV
Steve Spill	BIPBA
Stephen Sullivan	Hafal
Capten Huw Williams	Catrawd Gymreig RLC 157
Victoria Williams	GIG Cymru i Gyn-filwyr

Swyddog(ion)

Gareth Borsden	Swyddog Gwasanaethau Democrataidd
David Price Deer	Rheolwr Digwyddiadau Arbennig
Spencer Martin	Cydylynydd Perthnasoedd y Sector Gwirfoddol

Ymddiheuriadau am absenoldeb

Glyn Davies, Bethan Denny, Louise Fleet, Wayne Jenkins, Lynn Martin, Fiona Pickwell a Neil Tomlin

---

24 Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol.

Dim.

25 Cofnodion.

Penderfynwyd cymeradwyo cofnodion cyfarfod y panel a gynhaliwyd ar 30 Ionawr 2023 fel cofnod cywir.

26 Prosiect Cyfamod y Lluoedd Arfog Rhanbarthol.

Nid oedd Bethan Denny yn bresennol, felly anfonir diweddariad drwy e-bost.

27 Diweddariadau gan Y Weinyddiaeth Amddiffyn.

Y Fyddin

Amlinellodd Huw Williams y meysydd canlynol ac adroddodd yn eu cylch:

Mae Catrawd 157, Sgwadron 223 yn parhau i ddarparu cymorth i lawer o asiantaethau yn yr ardal leol ac mae'r ffaith y gofynnir i ni gefnogi digwyddiadau fel diwrnodau agored a darparu sesiynau gweithgareddau i elusennau a grwpiau lleol yn beth da.

Mae'r digwyddiadau lleol yr ydym wedi'u cefnogi fwyaf diweddar yn cynnwys HarMINDise, sef menter sy'n dod â phobl nad ydynt yn Brydeinig ynghyd i adeiladu rhwydweithiau a pherthnasoedd.

Mae un o'r digwyddiadau nesaf yr ydym yn ei gefnogi yn cynnwys hwb Cyn-filwyr Abertawe ar 29 Ebrill yn ystod ei ddiwrnod agored.

Y bore yma, cynhaliwyd y Cyfarfod Cymorth Milwrol diweddaraf, lle edrychom ar ddigwyddiadau sydd i ddod. Dyma lle'r ydym yn edrych ar y cynllun i gefnogi digwyddiadau yn y dyfodol. Trafodwyd y canlynol:

- Mis y Plentyn Milwrol – Ebrill 23. Cynhelir digwyddiad yng Nghanolfan y Fyddin wrth Gefn y Grange ar gyfer plant milwyr ar 25 Ebrill.
- Coroni'r Brenin – cynhelir digwyddiadau lleol ar 30 Ebrill yng Nghastell-nedd ac Abertawe. Dosbarthwyd gwahoddiadau, ond mae yna lefydd ar gael i gyn-filwyr gael mynychu. Os hoffech gael gwahoddiad, cysylltwch â mi: huw.williams830@mod.gov.uk
- Diwrnod/wythnos y Lluoedd Arfog – 19-25 Mehefin:
- 19 Mehefin yng Nghastell-nedd a Phort Talbot - yn dechrau am 10:30 yn yr adeiladau dinesig. Gofynnir os oes unrhyw gyn-filwyr sy'n gallu mynychu eu bod yn gwneud hynny, os gwelwch yn dda, i roi hwb i'r niferoedd.
- Dydd Sadwrn 24 Mehefin yw dyddiad y digwyddiad yn Abertawe. Gofynnir i'r rhai sydd am gymryd rhan yng ngwasanaeth dydd Lluoedd Arfog Abertawe a chodi'r faner fod yn Neuadd y Ddinas erbyn 10:30 ar fore 24 Mehefin fan bellaf. Bydd y gwasanaeth yn dechrau am 11:00. Byddai'n wych gweld cynifer o gyn-filwyr yno ag sy'n bosib.
- Sioe Awyr Genedlaethol Cymru – 30 Mehefin–2 Gorffennaf. Mae llawer yn cael ei gynllunio ar gyfer y digwyddiad hwn ac mae'r pentref milwrol yn tyfu'n sylweddol.

Rydym hefyd yn ymgysylltu â grwpiau lleol er mwyn eu briffio ar yr hyn y mae Gwarchodfa'r Fyddin yn ei olygu a beth yw ein rôl. Mae hyn er mwyn egluro'n rôl. Cysylltwch â mi a defnyddiwch ni os ydych chi'n meddwl y gallwn ychwanegu gwerth at ddiwyddiadau a chwrdd â grwpiau, etc.

RAF

Amlinellodd yr Asgell-gomander Steve Fry ei fod yn rhan o Sgwadron 614 yng Nghaerdydd ond bod milwyr wrth gefn yn weithgar mewn rolau cymorth ledled y DU a hefyd ar hyn o bryd yng Nghyprus ac Ynysoedd Falkland.

Amlinellodd waith ailstrwythuro parhaus y 29 sgwadron wrth gefn presennol ar draws y wlad i 4 prif adain ledled y wlad a fydd yn canolbwyntio ar recriwtio a hyfforddiant.

Y Llynges

Rhoddodd Swyddog Gwarantedig Dosbarth 1 Rob Govier ddiweddariad o'i wasanaeth a oedd yn cynnwys paratoi cymorth i'r digwyddiadau mawr sydd ar ddod fel yr amlinellir uchod.

Nododd y pe gellid rhoi rhybydd ymhellach ymlaen llaw ar gyfer digwyddiadau a sefydliadau y mae pobl yn dymuno i'w unedau fod yn rhan ohonynt a'u cynorthwyo y byddai'n well, oherwydd bod y dyddiadur yn llenwi fisoedd lawer ymlaen llaw oherwydd y nifer fechan o bersonél sydd ar gael.

Amlinellodd ei fod yn debygol y bydd presenoldeb o'i wasanaeth yn seremoni codi'r faner yn Abertawe'n cael ei effeithio gan ei fod yr un diwrnod â digwyddiad cenedlaethol Diwrnod y Lluoedd Arfog yng Nghasnewydd.

Amlinellodd fod llong gyswllt Abertawe, HMS Scott wedi'i angori yn Gibraltar gan nad yw'n weithredol ar hyn o bryd.

28 Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe - Fforwm y Lluoedd Arfog.

Dywedodd Steve Spill y cynhaliwyd cyfarfod diwethaf Fforwm Lluoedd Arfog BIPBA ar 8 Chwefror ac roedd llawer o bobl yn bresennol ac roedd yr agenda yn ymdrin ag ystod eang o bynciau.

Rhoddodd Cadeirydd newydd y bwrdd gyflwyniad ardderchog sy'n ymwneud â nifer y clybiau cymorth iechyd meddwl sy'n bodoli yn yr ardal, a sut mae rhai o'r clybiau hyn sy'n cynnwys cyn-filwyr yn rhoi cymorth ac yn cefnogi pobl nad ydynt yn filwrol o bob cwr o'r byd sy'n cael eu heffeithio a'u dadleoli gan ryfel.

Cafwyd diweddariad hefyd yn y cyfarfod ar y gwaith rhagorol a wneir gan Peter McCarthy a'i dîm yn y ganolfan aelodau artiffisial yn Ysbyty Treforys, sy'n rhoi cefnogaeth wych i gyn-filwyr a'r cyhoedd fel ei gilydd.

Amlinellodd fod y bwrdd yn parhau i weithio tuag at sicrhau statws cyflogwr aur yn y dyfodol. Effeithiodd y pandemig yn ddifrifol ar y cynnydd tuag at gyflawni hyn.

Amlinellodd fod Bwrdd Iechyd Bae Abertawe'n bwriadu cynnal bore coffi i gyn-filwyr i nodi digwyddiad wythnos y Lluoedd Arfog. Bydd yn sesiwn galw heibio ar gyfer unrhyw gyn-filwyr sy'n cael eu cyflogi gan y Bwrdd Iechyd sy'n gallu bod yn bresennol. Mae gwaith yn parhau er mwyn ymchwilio nifer cywir y cyn-filwyr a gyflogir gan y Bwrdd a'i gadarnhau.

Gwasanaethodd Prif Swyddog Gweithredu newydd y Bwrdd a benodwyd yn ddiweddar yn yr RAF yn y gorffennol.

Dywedodd Victoria Williams fod GIG Cymru i Gyn-filwyr wedi derbyn 32 o bobl a gyfeiriwyd at eu gwasanaeth dros y 3 mis diwethaf, ac mae 17 ohonynt wedi'u cofrestru. Yn anffodus mae un therapydd yn parhau i fod yn angen ar y gwasanaeth ar hyn o bryd, felly mae hyn yn amlwg wedi cael effaith ar yr amser triniaeth, sydd bellach yn anffodus tua 6 mis. Mae 21 o gyn-filwyr yn aros am therapi ar hyn o bryd. Gobeithir y bydd y swydd wag yn cael ei hysbysebu'n fuan.

Bydd hi'n asesu cyn-filwyr yng Ngharchar Abertawe'n fuan.

Cynhelir cyfarfod nesaf Fforwm Lluoedd Arfog BIPBA ym mis Mehefin, ac mae croeso i bob aelod o'r panel fod yn bresennol.

29 Cefnogi Disgyblion o Deuluoedd Gwasanaeth.

Amlinellodd Emma Reeves fod gan ei sefydliad bellach dîm llawn o staff, gyda 5 swyddog yn gweithio ar draws Cymru gyfan.

Mae'n gweithio tuag at ddarparu hyfforddiant DPP i ysgolion ac adrannau addysg.

Mae mis Ebrill, sef Mis y Plentyn Milwrol, yn gyfnod hynod brysur i'r gwasanaeth ac roedd hi'n edrych ymlaen yn fawr at y digwyddiad yn y Grange yn West Cross yr wythnos nesaf, a fydd yn cynnwys grwpiau a sefydliadau amrywiol.

Mae hi'n gweithio gyda gwahanol ysgolion yn Abertawe i'w helpu i weithio tuag at gyflawni Gwobr Ysgolion sy'n Gyfeillgar i'r Lluoedd Arfog Cymru a chynnig cefnogaeth i ysgolion eraill sydd wedi dynodi plant milwyr fel disgyblion.

Manylodd fod y grantiau Cronfa Gymdeithasol Ewrop bellach wedi cau ond bod Rhaglen Cefnogi Disgyblion y Lluoedd Arfog newydd sydd ar gael i gefnogi plant milwyr ar hyd eu llwybrau addysgol.

Dosberthir rhagor o wybodaeth yn dilyn y cyfarfod drwy e-bost.

30 Ymladd Â Balchder.

Diolchodd Ruth Birch i'r panel am y gwahoddiad i fynychu ac amlinellodd mai dim ond fel elusen y sefydlwyd ei sefydliad 3 blynedd yn ôl.

Elusen LHDT+ yw Fighting with Pride sydd â'r nod o gefnogi Cyn-filwyr LHDT+, personél sy'n gwasanaethu a'u teuluoedd, yn enwedig y rheini a gafodd eu heffeithio gan y 'gwaharddiad pobl hoyw', a godwyd yn y pen draw ar 12 Ionawr 2000. Cyn

hynny, cafodd miloedd o bersonél LHDT+ a oedd yn gwasanaethu eu tynnu neu eu gorfodi i adael gwasanaeth, ar ôl gwasanaethu gyda balchder. Yn y blynyddoedd i ddod, ein nod yw adfer y cyfamod milwrol a dod â'r gymuned hon yn ôl i'r teulu milwrol.

Rydym yn gweithio gyda sefydliadau sy'n cefnogi cyn-filwyr i feithrin gallu ar gyfer cymorth i gyn-filwyr LHDT+, i gydnabod eu gwasanaeth ac i helpu i ddatrys yr heriau maen nhw'n eu hwynebu yn eu bywydau y tu hwnt i wasanaeth milwrol.

Dywedodd fod ei helusen wedi sefydlu Pride in Veterans Standard (PiVS) y gall sefydliadau weithio tuag ati.

Nod safon PiVS yw gwneud i'r gymuned gyn-filwr gyfan deimlo'n hyderus wrth gael mynediad at ei gwasanaethau a'i chefnogaeth, gan wybod y gellir sicrhau bod cyn-filwyr yn gallu cael sicrwydd y byddant yn cael eu trin ag urddas, parch a dealltwriaeth.

Amlinellodd y byddai ganddi stonidin yn nigwyddiad Pride Abertawe ar ddiwedd mis Ebrill, ac edrychodd ymlaen at weld pobl yno ac yng nghyfarfodydd y Panel hwn yn y dyfodol.

Nododd Victoria Williams yr hoffai i Ruth fynychu cyfarfod Fforwm Lluoedd Arfog BIPBA yn y dyfodol.

31 Veter Aid.

Nid oedd Tony Strutt yn bresennol, felly gohiriwyd yr eitem tan y cyfarfod nesaf.

32 Diweddariad gan Aelodau'r Panel.

Cadetiadaid y Llu Awyr Brenhinol/ Y Lleng Brydeinig Frenhinol

Amlinellodd Phil Flower fod gan y Lleng Brydeinig Frenhinol nifer fawr o ddigwyddiadau ar y gweill eleni yn Abertawe o gwmpas cyfnod y Cofio.

Amlinellodd fod grŵp mawr o gyn-filwyr a llawer o wahanol sefydliadau a grwpiau'n rhan o'r gwaith o gyflwyno'r ystod amrywiol o ddigwyddiadau.

Manylodd y codwyd dros £80,000 yn Abertawe yn ystod Apêl y Pabi yn 2022, a oedd yn wych ac a oedd bron wedi cyrraedd lefelau cyn COVID, a diolchodd am haelioni'r cyhoedd yn Abertawe.

Nododd y byddai'n dosbarthu rhestr gyflawn o'r digwyddiadau'n dilyn y cyfarfod.

Daeth y cyfarfod I ben am 2.40 pm

Cadeirydd